

Miejsce
na naklejkę

dysleksja

MKL-P1 1P-091

**PRÓBNY EGZAMIN
MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO
I KULTURY ANTYCZNEJ**

**STYCZEŃ
ROK 2009**

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
5. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

*Część I – 40 pkt
Część II – 30 pkt
Część III – 30 pkt*

Życzymy powodzenia!

**Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

CZĘŚĆ I – TEST LEKSYKALNO-GRAMATYCZNY**Zadanie 1. (5 pkt)**

Formom rzeczownika **animal, -alis n** (1. – 5.) przyporządkuj formy zaimka **noster, -tra, -trum** (A. – F.) w takim samym przypadku, rodzaju i liczbie. Wpisz we właściwe miejsce tabeli literę oznaczającą poprawną formę.

Nr	Rzeczownik animal,-alis	Litera oznaczająca poprawną formę
1.	animali	
2.	animalia	
3	animalibus	
4.	animalis	
5.	animalium	

	Zaimek noster, -tra, -trum
A.	nostra
B.	nostri
C.	nostris
D.	nostro
E.	nostrorum
F.	nostrum

Zadanie 2. (5 pkt)

Uzupełnij zdania poprawnymi formami. Zakreśl właściwy wariant odpowiedzi.

- Caesar tum ..... erat.
  - dictator
  - dictatore
  - dictatorem
  - dictatorum
- Epistula tua ..... delectavit.
  - ego
  - eei
  - mihi
  - me
- In ..... agro thesaurus est.
  - illa
  - illi
  - illo
  - illum
- Magister pueros in campum educit, ut ..... .
  - lud ant
  - ludent
  - luderent
  - ludunt
- Milites signa a duce ..... conspexerunt.
  - dando
  - dantes
  - data
  - datura

Zadanie 3. (5 pkt)

Przyporządkuj zdaniom (1. – 5.) nazwy form gramatycznych (A. – G.), które w nich występują. Wpisz w odpowiednią rubrykę tabeli literę oznaczającą poprawną nazwę.

Nr	Zdanie	Litera oznaczająca nazwę formy
1.	Ecce verba scriptoris clarissimi.	
2.	Erras, amice.	
3.	Placet mihi hic modus vivendi.	
4.	Porta claudi non potest.	
5.	Quis est sapiente beatior?	

- A. comparativus
- B. coniunctivus
- C. gerundium
- D. imperativus
- E. infinitivus
- F. superlativus
- G. vocativus

Zadanie 4. (5 pkt)

Zdecyduj, czy wymienione pary zdań wyrażają dokładnie tę samą treść (Verum), czy nie (Falsum). Wpisz w odpowiednie miejsce tabeli literę "V" lub "F".

Nr	Zdania		Litera
1.	Agricola fatigatus filios convocavit.	Filii ab agricola fatigato convocati sunt.	
2.	Incolae templum aedificaturi erant.	Incolis templum erat.	
3.	Naves iam paratae sunt, ut audimus.	Audimus naves iam paratas esse.	
4.	Quis pocula argentea habet?	Quae pocula argentea sunt?	
5.	Tutam viam eligere debemus.	Tuta via nobis eligenda est.	

Zadanie 5. (5 pkt)

Zakreśl poprawny przekład podkreślonych fragmentów zdań.

1. Crocodilus noctes in aqua agit.
  - A. do wody
  - B. przy wodzie
  - C. w wodzie
  - D. z wody

2. Domum spatiosam emisti.
- A. kupili
  - B. kupiliście
  - C. kupilem
  - D. kupiłeś
3. Eodem tempore Romani bellum gerebant.
- A. do tego czasu
  - B. od tego czasu
  - C. w tym samym czasie
  - D. tymczasem
4. Properate ad finitimos civitates.
- A. podążacie
  - B. podążaj
  - C. podążajcie
  - D. podążasz
5. Unus fratrum muros transiit.
- A. bracia
  - B. niż brat
  - C. z braci
  - D. z bratem

Zadanie 6. (5 pkt)

Zdecyduj, czy przekład zamieszczonych wyrażení, zwrotów jest poprawny (Verum), czy niepoprawny (Falsum). W miejsce kropek wpisz literę "V" lub "F".

- 1. ab Urbe condita = od założenia miasta .....
- 2. ad rem = od rzeczy .....
- 3. expressis verbis = bez przygotowania .....
- 4. nomen omen = znienawidzona nazwa .....
- 5. verte = odwróć .....

Zadanie 7. (5 pkt)

Przyporządkuj łacińskim przysłowiom (1. – 5.) ich polskie przekłady (A. – J.).
Wpisz w odpowiednie miejsce tabeli literę, oznaczającą właściwy przekład.

Nr	Przysłowie	Litera oznaczająca przekład
1.	Ab ovo usque ad mala.	
2.	Consuetudo est altera natura.	
3.	Dura lex, sed lex.	
4.	Medicus curat, natura sanat.	
5.	Omnia mea mecum porto.	

- A. Dla leniwych zawsze są ferie.
- B. Doświadczenie jest najlepszym nauczycielem.
- C. Lekarz leczy, natura uzdrawia.
- D. Lekarzu, wylecz siebie samego.
- E. Od jajka aż do jabłek.
- F. Prawo nie działa wstecz.
- G. Przyjaźń jest córką natury.
- H. Przyzwyczajenie jest drugą naturą.
- I. Twarde prawo, ale prawo.
- J. Wszystko, co posiadam, mam przy sobie.

Zadanie 8. (5 pkt)

Zdecyduj, czy definicje zamieszczonych słów są poprawne (Verum), czy niepoprawne (Falsum). Wpisz w odpowiednie miejsce tabeli literę "V" lub "F".

Nr	Słowo	Definicja	Litera
1.	degustacja	ocena żywności na podstawie smaku	
2.	erudycja	proces niszczenia skorupy ziemskiej	
3.	konkluzja	wynik rozumowania, wniosek	
4.	migracja	przesiedlanie się ludności	
5	relikt	pozostałość z minionego okresu	

**CZĘŚĆ II – TEST SPRAWDZAJĄCY ROZUMIENIE ORYGINALNEGO
TEKSTU ŁACIŃSKIEGO****Zadanie 9. (10 pkt)**

Przeczytaj tekst. Zdecyduj, czy wymienione zdania są zgodne z treścią tekstu (Verum), czy niezgodne (Falsum). Wpisz znak "X" we właściwą rubrykę tabeli.

In Circo Maximo venationis amplissimae pugna populo dabatur. Multae ibi saevientes ferae omniumque invisitata aut forma erat aut ferocia. Sed praeter alia omnia leonum immanitas admirationi fuit praeterque omnes ceteros unus. Is unus leo corporis impetu terrificoque fremitu animos oculosque omnium in se converterat. Introductus erat inter complures ceteros ad pugnam bestiarum datus servus viri consularis; ei servo Androclus nomen fuit. Hunc ille leo ubi vidit procul, repente stetit ac deinde sensim atque placide ad hominem accedit. Tum caudam more atque ritu adulantium canum clementer et blande movet hominisque se corpori adiungit cruraque eius et manus prope iam exanimati metu lingua leniter demulcet. Homo Androclus inter illa tam atrocis bestiae blandimenta amissum animum recuperat, paulatim oculos ad leonem refert.

(A. Gellius, *Noctes Atticae*, V,14)

Objaśnienia:

Androclus, -i: Androkłus.

refert: kieruje, zwraca.

Nr	Zdanie	VERUM	FALSUM
1.	Lud urządził w cyrku walki z dzikimi zwierzętami.		
2.	Nieznany był wygląd lub waleczność zwierząt.		
3.	Jeden z lwów został przekazany przez byłego konsula.		
4.	Niewolnik ostrożnie i powoli podszedł do lwa.		
5.	Lew nie zaatakował niewolnika.		

Zadanie 10. (10 pkt)

Uporządkuj wymienione informacje (A. – E.) według kolejności, w której pojawiają się w tekście, zaczynając od **najwcześniejszej** – 1. Wpisz do tabeli litery oznaczające poprawną informację.

Informacja	
A.	Imię niewolnika.
B.	Odzyskanie utraconego ducha.
C.	Podziw dla lwów.
D.	Przeróżający ryk lwa.
E.	Wprowadzenie niewolnika.

Kolejność	Litera, oznaczająca informację
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Zadanie 11. (10 pkt)

Zakreśl znaczenie, w którym słowo wystąpiło w tekście.

1. amplius (amplissimae)

- A. daleki
- B. obszerny
- C. mocny
- D. wspaniały

2. convertere (converterat)

- A. uciekać
- B. użyć
- C. mienić
- D. zwrócić

3. stare (stetit)

- A. być przeznaczonym
- B. stać
- C. wytrzymać
- D. zależeć

4. mos (more)

- A. charakter
- B. obyczajność
- C. woła
- D. zwyczaj

5. prope

- A. bardzo
- B. niemal
- C. około
- D. w pobliżu

CZEŚĆ II – TEST SPRAWDZAJĄCY ZNAJOMOŚĆ KULTURY ANTYCZNEJ

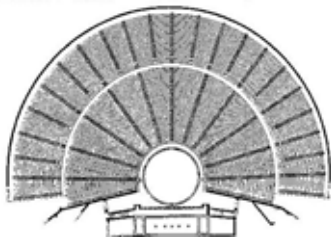
Zadanie 12. (5 pkt)

Zdecyduj, czy informacje zawarte w zdaniach są zgodne z prawdą (Verum), czy niezgodne (Falsum). Wpisz w odpowiednie miejsce tabeli literę „V” lub „F”.

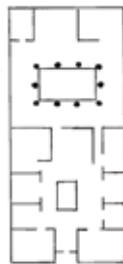
Nr	Zdanie	Litera
1.	Akademię w Atenach założył Platon, twórca szkoły perypatetyckiej.	
2.	Na forum gromadzili się ludzie, by dyskutować o sprawach publicznych.	
3.	Najwyższym rangą urzędnikiem w republikańskim Rzymie był pretor.	
4.	Rządy w Sparcie miały charakter oligarchiczny.	
5.	W starożytności olimpiada trwała 4 lata.	

Zadanie 13. (5 pkt)

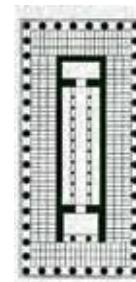
Przyporządkuj przedstawionym planom (1. – 5.) nazwy, oznaczające typ budowli (A. – G.). Wpisz w miejsce kropek literę, oznaczającą poprawną nazwę.

1. ....

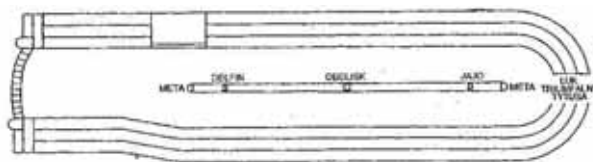
2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

A. amfiteatr	B. cyrk	C. dom	D. łuk triumfalny	E. świątynia	F. teatr	G. termy
--------------	---------	--------	-------------------	--------------	----------	----------

Zadanie 14. (10 pkt)

Pod każdym z cytowanych w przekładzie fragmentów dzieł antycznych napisz nazwisko jego autora oraz literę (A. – J.), oznaczającą tytuł dzieła.

1. „Gniew opiewaj, bogini, Achilleśa Pelidy
Zgubny, który tak wiele cierpień przysporzył Achajom:
Tyle mocnych dusz herosów on do Hadesu
Strącił, kiedy ich samych na pastwę psów i wszelkich
Ptaków wydał; tak Zeusa wypełniała się wola,
Odkąd pokłóceni odeszli w przeciwne strony
Atryda, wódz wojowników, i wspaniały Achilles.”
Autor: ..... **tytuł utworu:** .....
2. „Jeśli jest prawdą, a nikt w to nie wątpi, iż Rzymianie pokonali wszystkie narody dzięki
męstwu, to należy przyznać, że Hannibal górował biegłością nad innymi wodzami tak
dalece, jak naród rzymski przewyższa dzielnością inne narody. Bo przecież ilekroć stawał
z Rzymianami do bitwy w Italii, zawsze wychodził zwycięsko.”
Autor: ..... **tytuł utworu:** .....
3. „Nieszczęsna
Córko nieszczęsnego Edypa!
To ciebie, nieposłuszną
Prawom królewskim, wiodą
Pochwyconą, gdy oszalałaś?”
Autor: ..... **tytuł utworu:** .....
4. „Pomnik bardziej wieczysty niż ze spiżu wzniosłem,
Przerównujący miarę królewskich piramid,
Którego ni żarłoczny deszcz nie zniszczy, ani
Akwilonu porywczość, ani niezliczony
Lat ciąg, ucieczka czasu.”
Autor: ..... **tytuł utworu:** .....
5. „Z nich wszystkich najdzielniejsi są Belgowie, ponieważ mieszkają najdalej od kultury
i cywilizacji (naszej) prowincji, przez co kupcy bardzo rzadko do nich zachodzą
przywożąc towary przyczyniające się do zniewieścienia ludzi, a poza tym sąsiadują
z mieszkającymi za Renem Germanami, z którymi prowadzą ustawiczną wojnę.”
Autor: ..... **tytuł utworu:** .....

Litera	Tytuł
A.	„Antygona”
B.	„Eneida”
C.	„Filipiki”
D.	„Iliada”
E.	„Medea”

Litera	Tytuł
F.	„Obrona Sokratesa”
G.	„Pieśni”
H.	„Wojna galijska”
I.	„Żaby”
J.	„Żywoty wybitnych mężów”

Zadanie 15. (5 pkt.)

Pod każdą ilustracją napisz greckie imię przedstawionych bóstw.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

Zadanie 16. (5 pkt)

Przyporządkuj wymienionym imionom własnym (1. – 5.) ich znaczenie przerośne utrwalone w kulturze (A. – H.)

Nr	Imię własne	Litera, oznaczająca znaczenie przerośne
1.	Cerber	
2.	Kasandra	
3.	Narcyz	
4.	Nestor	
5.	Pytia	

- A. człowiek o nadludzkiej sile fizycznej lub moralnej
- B. człowiek zakochany w sobie
- C. groźny, nieustępliwy stróż
- D. ideał wierności małżeńskiej
- E. młodzienc podęjmujący ryzyko
- F. najstarszy, najbardziej doświadczony przedstawiciel jakiejś grupy
- G. osoba odpowiadająca w sposób wieloznaczný
- H. zwiastunka katastrofy